

HET NEDERLANDSE RODE KRUIS

DISTRICT: MIDDEN-LIMBURG

AFDELING: ECHT-SUSTEREN & MAASGOUW

Drs. E.W.J. Ficken, Rode Kruis arts
Mevr. Manja Niessen & dhr. Joost de Bock, podotherapeuten
Datum: 19 september 2016

E.F./R.K.: 16.06.18

Onderwerp: Lesavond: Podotherapie.

Podotherapie

Podotherapie is afgeleid van het Griekse woord *pous* wat *voet* betekent. Letterlijk vertaald betekent podotherapie dus voet-therapie.

In Nederland is podotherapie sinds 1982 wettelijk erkend paramedisch beroep. "Podotherapeut" is een wettelijk beschermde titel, die alleen mag worden gevoerd door iemand die een hbo-bacheloropleiding podotherapie heeft afgerond. In België wordt een podotherapeut een podoloog genoemd. Dit leidt soms tot verwarring, want in Nederland is podoloog een ander beroep. Onderstaand wordt gesproken over een podotherapeut (Nederland) maar wordt dus ook de podoloog (België) bedoeld.

Behandeling:

Een podotherapeut behandelt mensen met voetklachten en/of klachten die (zijn) ontstaan door een afwijkend functioneren van de voet(en), een afwijkende voetstand en/of een afwijkend looppatroon. Het gaat over het algemeen om pijn aan en/of last van de voeten, enkels, knieën, heupen en/of rug. Ook geven podotherapeuten preventieve adviezen en behandelen zij afwijkende teenstanden en (ernstige) huid- en nagelaandoeningen die niet door een (medisch) pedicure mogen worden behandeld.

De behandelingen van een podotherapeut bestaan uit het aan de voet toepassen van corrigerende en/of beschermende technieken, zoals een orthese en schoen- en zoolcorrecties en het adviseren van patiënten. Het doel van deze behandelingen is het opheffen, verminderen of compenseren van klachten.

Een podotherapeut behandelt die huid- en nagelaandoeningen waartoe een (medisch) pedicure niet bevoegd is. Bij ingroeiende nagels wordt bijvoorbeeld een op maat gemaakte beugel geplaatst (orthonyxie). Diepe likdoorns kunnen worden verwijderd en zo mogelijk wordt de oorzaak van druk en wrijving weggenomen (eventueel door hulpmiddelen). Ook behandelt een podotherapeut wonden en screent hij/zij preventief de diabetische voet en geeft adviezen en behandelingen om problemen aan de voeten te voorkomen.

Behandeling van diabetische patiënten gebeurt zowel in particuliere praktijken, (para)medische centra als in diabetespoli (in het ziekenhuis). Op een diabetespoli maakt een podotherapeut over het algemeen deel uit van een team (para)medici.

Type klachten:

- standsafwijkingen aan voeten, inclusief de tenen en de nagels;
- klachten ten gevolge van overbelasting;
- vermoeidheidsklachten;
- specifieke voetproblemen bij kinderen;
- sportblessures;
- problemen elders in het lichaam, veroorzaakt door een afwijkende voetstand of een afwijkend looppatroon (knie, heup, rug);
- huid- en nagelaandoeningen in het geval een (medisch) pedicure hiertoe niet bevoegd is;

- klachten bij patiënten die lijden aan diabetes mellitus, reumatoïde artritis of vaatlijden. Voorbeelden zijn open wonden, ulcera (een ontsteking waarbij afstervend weefsel wordt afgestoten, een dergelijke ontsteking doet zich vaak voor als een kraterachtige wond) en nagelproblemen.

Specialisatie diabetes

Het tijdig onderkennen van en reageren op diabetesproblematiek is absoluut noodzakelijk om een goede zorg voor patiënten met diabetes mellitus te kunnen garanderen. Inmiddels hebben ruim 900.000 Nederlanders diabetes mellitus en ieder jaar komen er nog eens zo'n 70.000 diabetespatiënten bij. Bovendien hebben naar schatting circa 250.000 mensen diabetes zonder dat ze het weten.

Als iemand diabetes mellitus heeft, zijn voetcomplicaties de ernstige en zeer dure complicaties van deze ziekte. In Nederland krijgt ongeveer 15% van alle diabetespatiënten een ulcus. Amputatie is een reëel risico als behandeling niet of niet tijdig plaatsvindt. Meer dan 70% van alle amputaties van tenen (>3.000 per jaar) of (onder)been (> 2.000 per jaar) wordt uitgevoerd bij diabetespatiënten en in 85% van deze amputaties gaat daaraan een ulcus vooraf. Meer dan 70% van alle diabetespatiënten die een amputatie hebben ondergaan, overlijdt binnen 5 jaar na die amputatie.

Diabetespodotherapeuten zijn speciaal opgeleid om risicofactoren voor het ontstaan van wonden op te sporen, ook als er nog geen klachten zijn. Zij werken hierbij vaak samen met pedicures met een diabetesaantekening, medisch pedicures, praktijkondersteuners en diabetesverpleegkundigen. Ontstaat er toch een wond dan is de diabetespodotherapeut vaak in staat die wond te verhelpen waardoor amputatie kan worden voorkomen.

Behandeling gebeurt vaak in ziekenhuizen waar multidisciplinaire teams de diabetespatiënt met een voetwond behandelen.

Diabetespodotherapeuten hebben kennis en vaardigheden op het gebied van diabetes mellitus, diagnostiek en behandeling van de diabetische voet, diabetische ulcera en biomechanische analyses. Zij zijn geschoold in het geven van specifieke voorlichting met betrekking tot de diabetische voet en in het initiëren en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.

Specialisatie sport

Naar schatting telt Nederland ongeveer vijf miljoen amateur- en professionele sporters. Veel van hen ondervinden vroeg of laat klachten aan voeten en/of enkels waardoor zij korte of langere tijd niet of minder kunnen sporten. Een sportpodotherapeut is gespecialiseerd in het voorkomen, herkennen en behandelen van klachten bij atleten van elk niveau met als doel de kwaliteit van het sporten te verbeteren.

Een sportpodotherapeut richt zich bij het onderzoek en de (preventieve) behandeling vooral op het optimaal houden en het herstellen van de balans tussen belasting en belastbaarheid voor zover deze van invloed (kunnen) zijn op het ontstaan van sportblessures. Hij/zij is opgeleid om diverse sporten doeltreffend te analyseren, een gedegen bewegingsanalyse van de (geblesseerde) sporter te maken en koppelt de juiste therapie aan de conclusies van het sportmedisch (voet)onderzoek. Door middel van het functioneel toepassen van (sport)podotherapeutische methoden en technieken kan een sportpodotherapeut problemen aan het bewegingsapparaat voorkomen, opheffen, verminderen en/of compenseren.

Een sportpodotherapeut is breed inzetbaar. Hij/zij kan werken in een particuliere praktijk, bij sportverenigingen, sportbonden, het NOC/NSF, een Sportmedische Instelling, een Sportmedisch Adviescentrum, bij sportgeneeskundige afdelingen in een ziekenhuis en bij professionele sportorganisaties zoals een betaald voetbal organisatie (BVO).

Een bekend evenement waar sportpodotherapeuten actief zijn, zijn de Special Olympics, het grootste meerdaagse sportevenement in Nederland, die iedere twee jaar worden gehouden. De Special Olympics biedt mensen met een verstandelijke beperking de mogelijkheid hun sport te beoefenen op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau. Sportpodotherapeuten verzorgen binnen dit geheel het Feet-Fit programma waarbij atleten hun voeten kunnen laten onderzoeken en zich kunnen laten screenen op mogelijke problemen.

Drs. E.W.J. Ficken, Rode-Kruis-arts.